

Handläggare: Gunilla Schedin
Telefon: 508 09 015

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Nationella minoriteter och minoritetsspråk, förslag till åtgärdsplan för Stockholms stad - remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Annette Luengo
avdelningschef

Stefan Larsson Lindmark
avdelningschef

Siw Lideståhl
avdelningschef

Sammanfattning

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft, vilket betyder att Stockholm ingår i förvaltningsområdet för finska språket. Detta innebär att enskilda i kontakter med staden har rätt att använda finska, under vissa förutsättningar även samiska och meänkieli. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har tagit fram ett förslag till hur den nya lagen ska tillämpas i Stockholms stad.

Förvaltningen anser att det behövs ett klargörande och mera detaljerade anvisningar för hur den kartläggning nämnderna föreslås göra vad gäller den finska minoritetens situation och behov på det lokala planet. I övrigt har förvaltningen inget att invända mot förslaget.

Bakgrund

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft. Med nationella minoriteterna avses judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. De nationella minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Ett förstärkt minoritetsskydd gäller idag för finska, samiska och meänkieli i ett antal kommuner i Norrbotten, vilka utgör s.k. förvaltningsområden för dessa språk. Genom den nya lagen utvidgas förvaltningsområdena, vilket bl.a. innebär att Stockholms stad ingår i förvaltningsområdet för finska språket.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har, på uppdrag av kommunstyrelsen, arbetat fram ett förslag till hur den nya lagen ska tillämpas i Stockholms stad. Förslaget har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder m.fl. Remisstiden har förlängts och nämndens yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 23 april 2010.

Ärendet

Rätt att använda minoritetsspråken

Enligt den nya lagen har enskilda inom förvaltningsområdet för finska rätt att använda finska vid muntliga och skriftliga kontakter med s.k. förvaltningsmyndigheter. Detta gäller i ärenden där den enskilde är part eller ställföreträdare för part. Den enskilde har även rätt att inge handlingar på finska. Om den enskilde i sin kontakt med myndigheten använder finska är myndigheten skyldig att ge muntligt svar på finska. Enskilda, som saknar juridiskt biträde, har rätt att på begäran få en skriftlig översättning på finska av beslut och beslutsmotivering.

Förvaltningsmyndigheterna ska även i övrigt sträva efter att bemöta enskilda på finska, t.ex. när det gäller rådgivning, information och erbjudande om vård eller undervisning. Blanketter och informationsblad ska kunna översättas till finska när detta behövs.

Den enskilde har, enligt den nya lagen, även rätt att använda meänkieli respektive samiska i sina muntliga och skriftliga kontakter med förvaltningsmyndigheter i ärenden där den enskilde är part eller ställföreträdare för part förutsatt att ärendet kan handläggas av personal som behärskar språket och har kompetens att handha det aktuella ärendet.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslår att samtliga nämnder bör organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda om att använda finska språket. Nämnderna bör också göra en kartläggning av de anställdas språkkunskaper i finska och inom vilka enheter och på vilken typ av befattning det finns finsktalande personal. I samband med detta bör nämnderna även inventera om det finns anställda som behärskar meänkieli och samiska.

Nämnderna ska svara för att det finns tillgång till finska tolkar och översättare. Servisen på finska kan begränsas till vissa tider och platser det finns tillgång till tolk eller språkkunnig personal. Stadens växel ska informeras om var det finns särskild språkkompetens. Information bör också finnas i t.ex. interna telefonkataloger, på intranätet och hemsidor.

Förskoleverksamhet

Kommunen ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskoleverksamhet där hela eller delar av verksamheten bedrivs på finska. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslår att stadsdelsnämnderna inventerar var det finns särskilda förskolor eller avdelningar för finsktalande barn samt gör en bedömning av om det finns behov av att inrätta ytterligare enheter.

Äldreomsorg

Kommunen ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjuds inom äldreomsorgen av personal som behärskar finska. Detsamma gäller meänkieli och samiska.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslår att äldrenämnden inventerar vilka utförare som har personal som talar finska, meänkieli resp. samiska. Vidare föreslås att samtliga verksamhetsområden inom äldreomsorgen inventerar medarbetarnas språkkunskap i främst finska, men även i meänkieli och samiska, och håller denna information aktuell.

Information om äldreomsorg bör översättas till finska där det framgår vilka verksamheter som i första hand vänder sig till finsktalande äldre.

Information

Förvaltningsmyndigheter ska, när det behövs, på lämpligt sätt informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter. Information om den nya lagen ska finnas på Stockholms stads hemsida och en särskild länk ska läggas upp som leder vidare till

information på finska om stadens verksamheter och vart enskilda ska vända sig i olika frågor. Information kommer även att finnas på stadens annonssida i lokaltidningarna. Stadens anställda ska informeras om den nya lagen på intranätet och i S:t Eriksnytt. Varje nämnd ska också på lämpligt sätt informera sin personal om vad den nya lagen innebär för deras verksamhet.

”Jämför service” ska utvecklas så att det går att söka förskolor resp. utförare inom äldreomsorgen med finskspråkig inriktning.

Inflytande - samråd

Förvaltningsmyndigheter ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslår att nämnderna gör en kartläggning av i första hand den finska minoritetens situation och behov på det lokala planet.

Rekrytering – personalpolitik

Förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli och samiska där detta behövs i enskildas kontakter med myndigheten.

Uppföljning

Länsstyrelsen i Stockholms län har uppföljningsansvaret när det gäller åtgärder som rör judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar. Länsstyrelsen ska också medverka till att öka kunskapen och medvetenheten om de nationella minoriteterna och deras rättigheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom personal- och kansliavdelningen i samarbete med socialtjänstavdelningen, äldreomsorgsavdelningen och förskole- och fritidsavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har inget att invända mot förslaget om att nämnderna ska göra en kartläggning av personalens språkkunskaper i finska och att man i samband med detta också inventerar om det finns anställda som behärskar meänkieli och samiska. Förvaltningen har heller inget att invända mot att inventera var det finns särskilda förskolor eller avdelningar för finstalande barn.

Däremot är förvaltningen tveksam till förslaget om att nämnderna ska göra en

kartläggning ”av i första hand den finska minoritetens situation och behov på det lokala planet”. I kartläggningsarbetet bör, enligt förslaget, ”de nätverk av föreningar, församlingar, skolor m.m. som sverigefinnarna byggt upp på lokal nivå användas för att nå enskilda”. Som förvaltningen uppfattar det, är det frågan om ett uppsökande arbete på individnivå, vilket kommer att kräva en stor arbetsinsats. I detta avseende behövs ett klagörande och mera detaljerade anvisningar för hur kartläggningen ska genomföras.

Bilaga

Remisshandlingar